

Zbigniew Karolczak

Poznań - Stare Miasto, ul. Szewska
5/6

Informator Archeologiczny : badania 15, 195-196

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Stanowisko odkryte zostało w 1956 r. przez ekię Muzeum Archeologicznego w Toruniu. Na podstawie przeprowadzonych badań powierzchniowych i sondazowych /? / określone, jako cmentarzysko ciałopalne i szkieletowe kultury przeworskiej. Badania realizowane były w ramach szerszej akcji ratowniczej nekropoli.

Cmentarzysko usytuowane jest na kulminacji i stoku wschodnim wysokiego, rozległego pagórka obramowanego od strony północnej i południowej podmokłymi kotlinkami. Ogółem zbadano powierzchnię 380 m², rejestrując 16 obiektów, w tym 3 jamy o bliżej nieokreślonym charakterze i chronologii, oraz 13 grobów szkieletowych z okresu wczesnego średniowiecza. Stan zachowania 7 spośród nich był względnie dobry, pozostałe w różnym stopniu zniszczone przez orkę i eksploatację piasku. Szkielety ułożone były w pozycji wyprostowanej, z głową w kierunku zachodnim; wyposażenie - typowe dla tego etapu rozwojowego obrządku pogrzebowego - stanowiły: noże żelazne /5/, kabłączki brązowe /3/, pierścionki brązowe /2/, przęślik /1/ i moneta srebrna Władysława II. Chronologię nekropoli określić można ramowo na 2 poł. XI-XII wieku.

Obiektów grobowych kultury przeworskiej nie stwierdzono. Z faktu zalegania dużej liczby materiału o charakterze niewątpliwie sepulkralnym - przepalone ułamki naczyń z okresu późnolatańskiego i rzymskiego, fragmenty terra sigillata na powierzchni oraz w warstwie ornej, a nawet w jamach późniejszych grobów szkieletowych, wnioskować wypada, że wskutek oddziaływania sprzężonych czynników naturalnych, jak i antropogenicznych uległy one całkowitej destrukcji.

Materiały przechowywane są w zbiorach KA UAM.

Badania zakończono.

POZNAŃ - Stare Miasto
ul. Szewska 5/6

Muzeum Archeologiczne
w Poznaniu

Badania prowadził mgr Zbigniew Karolczak. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Poznaniu. Pierwszy sezon badań. Osada /XII/XIII - 1 poł. XIII w. /, miasto lokacyjne, kwartał północno-wschodni /średniowiecze, czasy nowożytny/.

Badania mają charakter interwencyjny w związku z prowadzonymi na terenie posesji pracami budowlanymi.

Odsłonięto profil północny wykopu długości 20 m oraz profil wschodni długości 15 m. W ramach nadzoru archeologicznego wyróżniono 20 uwarstwień, związanych z użytkowaniem terenu, począwszy od średniowiecza po czasy współczesne, które układają się w cztery zasadnicze poziomy horyzontalno-chronologiczne.

Poziom pierwszy, najstarszy /warstwy I i II/ z końcowej fazy E okresu wczesnego średniowiecza /XII/XIII - 1 poł. XIII w. / reprezentuje osadę w postaci zarówno ciągłych uwarstwień osadniczych występujących na całym stanowisku, jak również pozostałości po zabudowie mieszkalnej z paleniskiem. Horyzont poziomu pierwszego, wiążącego się z funkcjonowaniem na tym terenie peryferii przedlokacyjnej osady św. Gotarda, zamyka uwarstwienie namuliskowe /warstwa III/ - pozostałość po powodzi z 1253 r.

Poziom drugi /warstwy IV-XII/ reprezentuje już w pełni wykształcony i rozwijający się organizm miasta średniowiecznego, funkcjonujący od 2 poł. XIII wieku po przełom XV/XVI wieku. Zawiera on już stosunkowo czytelnie ślady zniszczonej pożarem drewnianej zabudowy - zwęglone partie podłogi, przewarstwienia polepy, popiół oraz cztery poziomy użytkowania terenu, wiążące się z bocznymi traktami komunikacji wewnętrznej, drogi gruntowe i użytkowaniem poszczególnych realności.

Kolejne poziomy - trzeci /warstwy XIII-XV/ i czwarty /warstwy XVI-XX/ wiążą się z użytkowaniem terenu w XVI-XVIII wieku oraz XIX i XX wieku. Z poziomem trzecim związany jest odwołany w całości dół kloaczny, obudowany drewnianymi, podwójnymi ścianami, przecinający poziom średniowieczny, zagłębiony w całość. Z poziomem tym wiąże się również biegnący po linii N-S ciąg drewnianego przewodu wodociągowego.

Poziom czwarty wiąże się z użytkowaniem terenu w wiekach XIX i XX - wybrukowane podwórce oraz warstwy porozbiórkowe, niwelujące teren.

Pierwszy poziom osadniczy zawierał jedynie ceramikę naczyniową. Poziom drugi dostarczył ceramikę naczyniową oraz wyroby z metalu - gwoździe, fragmenty podków, okucia, również wyroby ze skóry - głównie fragmenty obuwia. Poziom trzeci zawierał ceramikę naczyniową i budowlaną, wyroby szklane, wyroby z drewna, wyroby z rogu i kości.

Kontynuowany jest nadal nadzór archeologiczny obiektu.

PRZEMYŚL
ul. Rycerska

Muzeum Okręgowe
w Przemyślu

Badania prowadził mgr Andrzej Koperski. Finansował WKZ w Przemyślu. Szósty sezon badań. Cmentarzisko "staromadziarkie" z X wieku.

Stanowisko położone jest w dzielnicy Zasanie, na wyeksponowanym odcinku jednego ze wzgórz, po lewej stronie Sanu.

Badania ratownicze koncentrowały się wzdłuż krawędzi terasy w południowo-wschodniej części cmentarzyska, gdzie zaplanowano budowę domku jednorodzinnego.